

23.01.2024

Група № 36

Урок № 30

Тема уроку: «Життєпис Юрія Андруховича. Творчість, що не знає приписів і заборон, – провідний мотив поезії «Пісня мандрівного спудея», внутрішня свобода ліричного героя Юрія Андруховича в поезії «Астролог». Поетика постмодернізму у віршах Ю. Андруховича»

Мета уроку: ознайомити учнів із життєвим і творчим шляхом письменника; з'ясувати тематичні та жанрові особливості творчості поета; заглибитись у філософське значення творів; розвивати вміння глибоко аналізувати ідейнохудожній зміст, тренувати пам'ять, увагу; виховувати любов до рідного слова, повагу до творчої спадщини письменників

Матеріали до уроку:

1. Опрацюйте ст. 241-243 у базовому підручнику: Українська література (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. загальн. середн. освіти/

Олександр Авраменко. – К.: Грамота, 2019. – 256 с.

2. Перегляньте відео до уроку на YouTube:

https://www.youtube.com/watch?v=rdWGr25b28M&ab_channel

https://www.youtube.com/watch?v=xqyFyIpKaNU&ab_channel

3. Запишіть у робочому зошиті біографію Юрія Андруховича (можете відшукати більш детальну інформацію в інтернеті).

Юрій Андрухович народився 13 березня 1960 р. в м. Станіслав (нині Івано-Франківськ). Закінчив редакторське відділення Українського поліграфічного інституту ім. І. Федорова у Львові (1982) і вищі літературні курси при Літературному інституті ім. М. Горького в Москві (1991). Працював газетярем, очолював відділ поезії івано-франківського часопису «Перевал» (1991-1995).

У своїй поезії Ю. Андрухович відтворює мотиви свободи творчості, насолоди навколишнім світом, який цікаво досліджувати. Показовими є вірші **«Пісня мандрівного спудея»** і **«Астролог»**.

4. Законспектуйте матеріал до уроку (**ОСНОВНЕ**):

ПІСНЯ МАНДРІВНОГО СПУДЕЯ

Агов, мої маленькі чортенята!
З-під свити я вас випущу на світ —
туди, де кров з любов'ю черленяться,
де пристрастей і пропастей сувій...
Я — ваш отець, тож будьте мені вірні!
(які невірні рими в голові!),
але коли до серця входять вірші —
прекрасні, наче крила голубів,
які тоді надії!..
З риторик і поетик академій —
гайда на площу, як на дно ріки!
Підслухані у вирі цілоденнім,
ті рими — вчителям наперекір
(у вчителів, здається, перекір) !
Або в поля, як на зелену прощу —
читати вірші травам і вітрам!..
І постарайтесь, я вас дуже прошу,
щоб явір тихі сльози витирав,
щоб небо, нахилившись, наслухало,
щоб завше був натхненний соловій...
Хвалу воздавши часові зухвалу,
звірят і пастухів благословіть!..
Отож, — на світ, за діло — чарувати!
Агов, мої маленькі чортенята!

«Спудеї» — це студенти академій у давнину. Часто на канікулах вони мандрували містами й селами, співали пісень, розказували вірші (які часто самі й складали), щоб прогостувати себе, а також показати свою поетичну вправність, У пісні — звернення спудея до своїх творів (пісень), які

склалися з любов'ю, про любов, часто з добрим почуттям гумору. Вірші просяться на волю, і треба, щоб вони зворушували серця людей, щоб від них і «явір тихі сльози витирав», і небо слухало, і соловей співав.

АНАЛІЗ ТВОРУ «ПІСНЯ МАНДРІВНОГО СПУДЕЯ»

Автор: Юрій Андрухович.

Дата написання: 2013 рік.

Збірка: —Листи в Україну||

Жанр: медитативна лірика.

Мотив твору: Звертання поета до своїх дітей-віршів.

Ідея: Творчість для поета – не тільки здатність самовиражатись, але й можливість продовжувати своє існування на землі.

Основна думка: Вірші допомагають виразити внутрішнє Я поета.

Римування: відсутнє, білий вірш.

“Пісня мандрівного спудея” художні засоби:

Звертання: Агов, мої маленькі чортенята!

Епітети: маленькі чортенята, невірні рими, прекрасні вірші, у вирі цілоденнім, на зелену прощу, тихі сльози, натхненний соловій.

Метафори: З-під свити я вас випущу на світ — туди, де кров з любов'ю черленяться, де пристрастей і пропастей сувій; до серця входять вірші; підслухані у вирі цілоденнім, щоб явір тихі сльози витирав, щоб небо, нахилившись, наслухало, щоб завше був натхненний соловій.

Порівняння: вірші – прекрасні, наче крила голубів; гайда на площу, як на дно ріки; в поля, як на зелену прощу.

Ліричний герой твору —Пісня мандрівного спудея|| – високоосвічена людина.

Андрухович у творі —Пісні мандрівного спудея|| використовує такі **фольклорні символи:** явір, небо, соловей.

ЮРІЙ АНДРУХОВИЧ “АСТРОЛОГ”

У нього палка потреба,

у нього жадання слізне:

окраєць нічного неба
піймати у фокус лінзи...
Бо він живе на горищі,
а там сутерени вищі:
у сутінках — мерехтіння
і сонце межує з тінню.
Він дивиться тільки вгору,
і небо лоскочуть вії,
коли в полудневу пору
від кухні смаженим віє.
Над містом літають птахи,
а поруч із ними «ахи»,
коли роззявлять на площі
голодні роти бідолахи.
Земля собі пілігримить,
кружляє собі й кружляє,
а хтось нові пелерини
на осінь собі замовляє —
а він живе на горищі
(там зимно, там вітер свище),
але насправді з горища
небесна ковбаня ближча.
У нього маєтків немає —
згори в декольте заглядає,
а в місті вічність минає
не так, як він загадає.
(Балконне крило ажурне
й сентиментальне, мов танго,
обжив бароковий янгол —

створіння пухке й безжурне).

І взявши голову в руки,
він крикне собі з розпуки:
«Чого я марную роки?!
Візьму попід руку Юзьку,
піду в пивничку на Руську,
забуду святі мороки!
Забуду святі мороки...»

АНАЛІЗ ТВОРУ «АСТРОЛОГ»

Автор – Юрій Андрухович

Збірка – «Екзотичні птахи і рослини» (1991)

Жанр – Вірш має риси балади.

Тема – неординарна особистість у навколишньому світі. Для героя цієї поезії бути астрологом – не просто якась робота чи заняття, а спосіб життя:

«У нього палка потреба,
У нього жадання слізне:
окраєць нічного неба
піймати у фокус лінзи...».

Мотив твору — пошук людиною свого призначення, прагнення самореалізації.

Віршовий розмір – дактиль

У вірші Андрухович іронічно розповідає про безіменного середньовічного астролога, який живе у Львові. До астрології як своєрідного передбачення майбутнього автор ставиться з не меншою іронією, ніж до її убогого служителя, який живе на горищі.

Ліричний герой зображений як людина творча, але для більшості людей — це дивак. За довгі роки він не накопичив ніяких статків, добровільно відмовляється від простих побутових вигод, живе на горищі, хоча «там зимно, там вітер свище». Передбачення астролога нікому не потрібні, бо

вони не збуваються. Але герой продовжує передбачати майбутнє, його притягує до себе «окраєць нічного неба».

Проходять роки, проте чоловік залишається вірним собі. Він має поетичний дар, може бачити й відчувати навколишню красу. Звичайно ж іноді його охоплює зневіра: «І взявши голову в руки, / Він крикне собі з розпуки: —Чого я марную роки?!».

Цей вірш має відкритий фінал (ознака постмодерну). Але кожному зрозуміло, що ліричний герой повернеться на горище, бо він навіть у хвилину зневіри називає своє заняття «святою морокою».

Автор показує двоїстість міста, його висоту і низькість водночас. «У сутінках мерехтіння/ і сонце межує з тінню» – постійний рух, мінливість міста.

Художні засоби:

епітети – нічного неба, голодні роти, полудневу пору, крило ажурне, творіння пухке й безжурне

метафори – небо лоскочуть вії,

неологізм – «собі пілігримить» (земля).

повторення – «Забуду святі мороки»

Фото виконаних завдань надсилати мені на електронну пошту

tanita.yar2018@gmail.com

У темі листа вкажіть ваше прізвище, номер групи та № уроку.